Rimaszombat, 1886. deczember 19. 51. szám. Hetedik évfolyam.

Szerkesztőségi iroda: R.-Szombat, Losonczi-utcza 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal: R.-szombat, Losonczi-utcza 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négyhasábos petitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczi-utcza 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legczélszerűbben posta-utalvány utján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Nagyobb szám, több erő.

A társadalmi életet országszerte bizonyos lethargicus álom veszi körül, mely — miként az időjárás — alig képes bennünket szebb reményekkel kecsegtetni. Azonban alig képzelhető ez álomnak nagyobb hatása, mint városunk kebelében, különösen egy idő óta. S ha nőegyletünk lépéseket nem tenne arra, hogy a hasznost a széppel, a jótékonyság gyakorlását a szórakoztató élvezettel miként kössük össze, alig tudnánk egymásról valamit.

Pedig nekünk vannak másféle egyesületeink, melyeknek czélja ugyanaz a nemes és olcsó élvezetszerzés, s mégis alig történik valami.

És ezen nem lehet csodálkoznunk. Nem pedig azon egyszerü oknál fogva, mert ha egyes társadalmunk szórakoztatását czélzó egyesületeink tagjainak névsorát átvizsgáljuk, nagyobb részben ugyanazon nevekkel fogunk találkozni mindenütt és mindenhol, s igy azok, kikben egy vagy más tekintetben képesség, munkakedv és akaraterő lakik, koronként kifáradnak, látva, hogy müködésük, szemben a közönség közönyével, legtöbb esetben hajótörést szenved.

Ugy látszik, a jelenkor ily pihenőre van szánva. Azonban ezen állapotot rendesen lassu, de biztos halál követi.

Ettől féltjük mi a magyar társadalmat, pedig minden tétlenül eltöltött perez közelebb hozza az enyészetet.

A tevékenység hiányának, — melynek ellenkezője csodákat müvelt a közelmultban is, — a fentebb emlitett közöny mellett két oka van.

Egyik az, hogy mindenki hova-tovább átlája azt, hogy a közügyekben tett fáradozás nem fizeti ki magát. — Az anyagiság, mely napjainkban mozgató elve lett mindennek, napról-napra nagyobb tért hódit, s azok, kik hivatalos és magán ügyeikben naponként csaknem kifáradnak, nem örömest veszik a lehanyatlott zászlót többé kezükbe, tapasztalván azt, hogy önzetlen fáradozásukért szerencséseknek mondhatják magukat, ha csak hát megett részesülnek jutalom gyanánt, a megszokott megszólásban.

A másik oka az, hogy a társadalom még most is bizonyos kasztokra van osztva, daczára a fennen hangoztatott egyenlőség és testvériség elvének. Az e kasztokat elválasztó, bárcsak a hiu képzelődés által alkotott falak társadalmi életünk petyhüdtségének leginkább okai, mert utját állják annak, hogy mindazok, kikben még hajlam van a tevékenységre, egyesülhessenek.

Pedig ily kis városban, mint Rimaszombat, erre van legnagyobb szükség.

Ha lerontottuk a válaszfalakat, kész az egyesülés s azon egyleteink, melyek hivatvák társas életünk felderitésére és a jótékonyság gyakorlására, megfognak erősödni számban és erőben; s nem fogunk mindenütt pusztán ugyanazon személyekkel találkozni, és nem fog szünet állani be itt és ott, mint a hogy ezt napjainkban tapasztaljuk.

Nagyobb szám, több erő s panaszra a társadalom tespedése ellen okunk nem lehet. —k—

Fővárosi levél.

(A Báthori-ünnep és a kolera. — Ipolyi sirköve. — Az 50.000 frt. — Öngyilkos földbirtokosné. — Az uzsorás elitéltetése.)

Soha politikai tendencziától való félelem nem nyilatkozott oly nevetséges alakban mint a lengyel helytartó krakói távirata, melyben arra kéri dr. **Korányit** a budapesti egyetem rektorát: hasson oda, hogy az egyetemi hallgatók **neutazzanak Krakóba Báthory István** emlékünnepéhez, mert Budapesten kolera **volt** és félő, hogy a magyar ifjuság a kolerát behurczolja Lengyelországba. E távirat azonban már a magyar ifjak elutazása után ért Budapestre és igy a rektornak nem maradt más hátra, mint utánuk küldeni a táviratot, melyet a magyar ifjak Rutkán kaptak meg.

Hogy e távirat mily leverőleg hatott a Krakóba igyekvő lelkes ifjuságra, az képzelhető. Egy részük minden áron folytatni akarta az utat, de a higgadtabb rész — nem akarván a társaságot esetleges és csaknem biztosan várható kellemetlenségeknek kitenni — a visszautazást határozta el és a következő táviratot küldötte Budapestre: „Nagyságod sürgönyét Ruttkán vettük. Bár a sürgöny német részének (értve alatta a krakói táviratot) **politikai tendenczája előttünk világos**, mégis engedve Nagyságod parancsának, visszatérünk.“ Azután a magukkal vitt diszes koszorut egy üdvözlő távirat kiséretében elküldték Krakóba és lehangolva e váratlan és nevetséges eszközökkel teremtett akadálytól, visszatértek a fővárosba.

A budapesti lengyel egylet ép oly egyszerü, mint inpozáns módon tartotta meg az emlékünnepélyt. A derék egylet elnöke szép és lelkes beszédben fejtegette e nap jelentőségét és azt, hogy mennyit köszönhetett a lengyel nemzet Báthorynak. Azután ünnepi ódát és alkalmi költeményt szavaltak el, mire a megható ünnepély véget ért.

Ipolyi Arnold püspök sirkövét a nagyváradi székesegyház kriptájában a temetés után azonnal elhelyezték. E sirkő egy fekete márvány lap, melyen fent Krisztus monogramja látható. A felirat a következő: „**Itt várja a feltámadást Ipolyi Arnold váradi püspök. Született 1823. október 20. Meghalt 1886. deczember 2. Az örök világosság fényeskedjék neki.**“ Alul a kövön egy szájában olajágat tartó galamb van bevésve.

Rég óta nem várták a karácsonyt oly epedve, mint az idén. Ekkor lesz tudvalevőleg a „Kincsem sorsjegyek“ huzása és ugy azok a kis gyermekek a kik karácsonyi ajándékul ily sorsjegyeket kapnak mint azok a nagyok, a kik ilyeneket a maguk számára vásároltak, könnyen magyarázható türelmetlenséggel várják az ünnepet, és mindenki abban a kellemes reményben ringatódzik, hogy a Krisztuska néki fogja elhozni a főnyereményt. E sorsjegyek jelenleg óriási kelendőségnek örvendenek, a mi a hazai lótenyésztés érdekében, mely czélra e sorsjegyek állapittattak, kivánatos is.

A napokban egy urias külsejü nő holttestét fogták ki a Dunából. Ugyan az nap **Engländer** Miklós debreczeni földbirtokos és kereskedő jelent meg a rendőrségnél és előadva, hogy neje Debreczenből eltünt, kérdést intézett iránta. Miután a kifogott nő holttestének leirása a szerencsétlen férjjel a legborzasztóbbat gyanittatta, azonnal a tetem-kamrába sietett, hol neje holttestét a boncoló asztalon fekve

TÁRCZA.

Mit vegyünk krisztkindlibe?

Közeledik a nagy Karácsony napja, a megváltó születésének ünnepe. — Már alig pár nap, kigyulladnak a karácsonyfák s megmutatják a Krisztuska ajándékát. — Kicsiny és nagy azon gondolattal foglalkozik, hogy mit kap és mit vesz krisztkindlibe. — Én is némán elmerengve ülök szobámban, számlálva a napokat, a melyek még a nagy ünneptől elválasztanak, tépelődöm azon gondolattal, hogy mit vegyek karácsonyra, midőn azon eszme villant meg agyamban, hogy sorba nézegem a kereskedők kirakatait, majd találok a sok közül én is valamit, a mi megtetszik. Gondolatomat mindjárt tett követte, megkezdem a legközelebbi üzletnél, a cserenyecsényi-utczában **Lovniczky József** kirakatában a szép süveg czukrok s szépen kirakott déli gyümölcsök vonták magukra figyelmemet s mindjárt kinosan esett a gondolat, hogy nincs még családom, hogy részére most e szép kirakatból valami hasznos krisztkindlit vehessek, ugy van, ilyenkor sajnálja meg az ember, hogy nem sietett megnősülni, milyen jó volna most a kedves feleséget egész évre való czukorral meglepni; — e bus gondolatok által gyötörtetve elfordultam onnan s ime mindjárt szemközt a **Rakottyai Danó** czukrász müvésziesen összeállitott kirakata tünt szemembe, a finom liqueurrel telt üvegek s a jobbnál jobb sütemények biztatólag integettek felém mintegy hivogatólag, hogy válasszak közülök s már majdnem engedtem csábitásaiknak, midőn eszembe jutott, hogy még nagy utat kell megtennem, szomoruan ott hagytam tehát a kirakatot — nem mondván le azonban végképen a viszonttalálkozásról, — s elindultam a piacz felé szemlémet folytatni. — Mindjárt a szögleten **Tibély S. A.** üzletének gyönyörü kirakata ragadta meg figyelmemet, a szép játéktárgyak, késes s különösen a szép tajtpipák, csibukok és szivarszipkák adtak nagy gondot, hogy melyiket válasszam közülök, s már belépni akartam az üzletbe, midőn eszembe jutott, hogy én nem magamnak akarok ajándékot venni, hanem másnak s igy ezen tárgyakra nincs szükségem, tovább mentem tehát mindazáltal nem minden remény nélkül hogy majd eszébe jutok én is valakinek, hátha az illető választ nekem a szép tárgyakból valamit s én is részesülök egy karácsonyi vagy ujévi ajándékban. De nini, a javát majd elnéztem, ha véletlenül átellenbe nem tekintek, hisz ott van **Richter Vitusz** özvegyének üzlete, menjünk oda is s nézzük meg a kirakatot, a mi minden itt van, azt elsorolni alig vagyok képes, a sok divatáruk, keztyük, szép pénz- és szivartárczák gyönyörü himzésekkel, és még ki tudja milyen czikkek — mind krisztkindlibe és ujévre való ajándékok, ezektől is oly nehezen esett megválnom, szerettem volna mindent magammal vinni, de hát én nem hurczolhatok magammal annyi tárgyat, majd visszafelé bemegyek vásárolni.

A piacz, éjszaki oldalán a takarékpénztár felé haladva, a vadász- és korcsolya-sportsmannoknak mindjárt az előbbi szomszédságában kinálkozik a jó alkalom izléseiket kielégithetni, **Kern Adolf** kereskedésében, a szép és jó vadász- és mindenféle lőfegyverek és a vadászathoz szükséges mindenféle tárgyak, ugyszintén a szépség és jóság tekintetében kifogástalan korcsolyák késztetik megállani az arra menőket, — most itt az alkalom vágyait kinek-kinek kielégiteni.

Nem messze innen **Kovács Zsigmond** üzletében, ajánlkoznak a jó téli czipők és csizmák, melyek nemcsak élvezetet, hanem egyszersmind hasznot is nyujtanak, főkép a mostani nedves időben nagyon elkelő egy pár vizmentes csizma, ha az ember catarust vagy valami betegséget nem akar szerezni magának, mily irigyen tekintettem én is be az üzletben, milyen jó volna most nekem jó csizmában a szemlét folytatni.

De még messze vagyok célomtól, még sokat kell járnom, nem érzékenykedem soká egy helyen, hanem indulok tovább. De nem messzire kell mennem, a czipész-üzlet mellett van mindjárt **Bródy Bertalan** üzlete, mindenféle hazai kitünő liszt raktára, a hol a jó gubacsikhoz még mákot és mézet is lehet venni, ugyszintén gyermekeknek való mindenféle czukor is kapható, de nekem mindezekre nincs szükségem, gubacsikot nem főzetek s gyermekeim sincsenek, a kiknek czukrot vegyek.

A mi most következik, azt szeretném keresztülugorni ha lehetne, fáj még arra gondolnom is, hogy azon üzletben valaha akár nekem, akár másoknak kelljen vásárolni, t. i. a piacz északi részén levő **Hamaliár Károly** és a keleti oldalon levő **Liszka József** gyógyszertára, — bármily borzasztónak látszék is ezen üzlet első pillanatra, később mégis rájöttem, hogy itt is lehet a gyógyszereken kivül mást is vásárolni, nekem ugyan nincs rá szükségem, de ki tudja, hátha van másnak; értem ez alatt a jó illatszereket.

Következik a világosság. **Haas Salamon** kereskedésében a szép függő- és asztali lámpák, a mindenféle üveg- és porczellán-edények, tükrök stb. egészen elbüvöltek, s azt sem tudtam, hogy melyikre vessem tekintetem, utóljára is a boltban levő lutrira néztem, elgondolva, hogy milyen jó volna tenni, hátha kijönnének a számjaim, az volna még csak a jó kriszkindli, mindjárt bátrabban választhatnék, s bemehetnék az üzletekbe is, nem kellene csak a kirakatok körül ólálkodnom.

A ki hasznosat és mulattatót akar venni, azt megtalálhatja a **Kármán S.** könyvkereskedésében, a hol gyönyörködhetik a nagy választéku iskolai- és olvasókönyvekben, mindenféle iró- és rajzeszközök csinos kiállitása kötötte le figyelmemet, szép képes könyvek s naptárak bőven vannak az üzletben.

Ha már itt vagyok, benézek a **Miskolczy István** czukrászdájába is, a hol a szép torták, finom czukrok s jó italok nagy száma s mindenféle sütemények vannak a kirakatban kiállitva, de sok inyencz szeretne oda beszabadulni, csinálna magának jó karácsonyt vagy ujévet, de miután én nem vagyok inyencz, tehát csak benéztem, de nem mentem be.

Induljunk a déli részre, itt van **Dickmann Ármin** üzlete szép játéktárgyakkal és mindenféle nürnbergi árukkal, azok közül is választhatnék eleget, ha volnának olyan gyermekek, a kik tőlem krisztkindlit várnak, de azzal sem dicsekedhetem s igy kénytelen vagyok ismét tovább menni egy házzal.

De ime hova jutottam, hirtelen nem tudtam magam tájékozni, Rimaszombatban vagyok-e vagy nagyobb városban, két kirakat telve mindenféle divatos posztó- és szövetekkel, a legfinomabb férfi ingek, nyakkendők és keztyük csábitgatják a vevőket, kivánesiságból megnéztem a czégtáblát, ez bizony az **Engel Adolf** üzlete, ebben ugyan válogathat mindenki, aki ajándekot akar venni, no hát majd én is itt veszek, de most nincs idöm a vásárlásra.

Ettől elhaladva **Weisz Sámuel** porczellán és üvegkereskedéséhez s nagytőzsdéjéhez értem, a hol a szép edények és lámpákon kivül leginkább a szivar különlegességekre tekintettem irigyen, elgondolva, hogy milyen jó volna, ha a sok jó szivar és dohányban szabadon válogathatnék.

Ejszak felé haladva a piacz nyugati részén **Hoselitz Jakab** rőfös kereskedő kirakata tünt szemembe, a szépen sortirozott kelmék és férfi ingekkel, melyek szinte bő anyagot szolgáltatnak a vásárlóknak a választásra.

Ha az ünnepekre kalácshoz való lisztet, czukrot vagy füszert, vagy pedig reggelire s ebédhez való jó italokat ohajtanék vásárolni, a **Weisz Károly** liszt- és füszerkereskedésébe, illetve regálé-mérésébe mennék vásárolni, a hol mindenféle czikkeket s italokat nagy választékban lehet találni.

találta meg. A rendkivül érzékeny természetü, gazdag családból származó és gazdagsághoz szokott nő helyzetének rosszabra fordulását nem tudta elviselni. felhasznált egy őrizetlen pillanatot, a fővárosba jött és a Dunába ugrott.

Véget ért már a hires uzsorás H a y Bernát bünügye is, kihirdették kedden az oly sensatióval várt itéletet, mely szerint nevezett nyolcz havi börtönre, 1000 frt pénzbüntetésre s a költségek viselésére itéltetett. — Jó leczke ez az uzsorásoknak, legalább őrizkedni fognak ezentul a szegény emberek vérét kiszivni. — Hay Bernát sem tanusitott már az itélet kihirdetése alkalmával oly daczos és kihivó magaviseletet, mint azt a tárgyalás elején tette, hanem egészen meghunyászkodott és alázatos lett.

Vende Soma.

Levelezés.

Nagy-Rősze, 1886. deczember 16.

(„A hódosi biró lánya.")

A valódi népszinmű megteremtője, utolérhetlen irója, megyénk szülötte, mint egy meteor váratlanul tünt fel a népszinműirodalom terén. Vakitó fénynyel ragyogott, de fájdalom, ép oly hirtelen tünt is le. — A „Falu rossza", a „Tolonez" irója nyomdokában az irók egész serege lépett, kisebb-nagyobb sikerrel, de egyik sem érte el őt. — Az általa kijelölt uton és mederben halad azóta a népszinmü. — Iránya, jellemző alakjai, motivumai kópizáltak, a siker inkább az ügyes csoportositástól, a szinpadi hatás ismeretétől, mint a darab belső értékétől függ. — Tagadhatatlan, hogy egyes megkapó jelenetek, irodalmi becscsel biró részletek fel-fel tünnek itt-ott némely darabban. E részleteket azonban a hosszas gyakorlat, hogy ugy mondjam az irodalmi routin hozza létre. — Ez állitást igazolja azon különbség, mely ez idő szerint ugyanazon iró első és utolsó darabja közt mutatkozik. — Tóth Ede elhunyta óta megyénk területéről Madarász Ernesztin az e l s ő, kinek a H ó d o s i b i r ó l á n y a czimü népszinmüve a budapesti népszinházban szinre került. E darabbal lépett a népszinmüirók sorába. — Igaz ugyan, hogy fellépése nem volt korszakalkotó a népszinmű irodalom terén, mint elődjeé, de a törekvést, a csoportok ügyes alakitását, nehány jelenet költői szépségét megtagadni nem lehet. — Eredetinek sem mondható, de az összeállitás sok helyt igen sikerült s csak rosszakaratu kritika állithatja azt, hogy egy estét nem képes kellemesen betölteni. — Mind azok, kik deczember 8-án a nagyrőczei mükedvelők előadásán részt vettek, bizonyára igazat adnak nekem. — Azt sem állitom, hogy a bonyodalom, kifejlődés tökéletes, de vajjon a mai kor melyik népszinmüvéről mondhatjuk ezt el?

Meséje röviden a következő: Barna Márton, Hódos község gazdag birájának lánya Zsófi, egész környék legénységének kedvencze. A bucsún, mulatságokon boldognak érzi magát, ki vele mulathat, de ő dévajkodásában fittyet hány mindannyinak. A biró házát nap-nap után keresik fel kérők, köztük sok komikus alak, de Zsófi pajzánul elutasitja őket. Zsófi — tudtán kivül — Csőge Pistába, egy árva fiuba szerelmes, kit atyja házánál tart s kit igen kedvel. Ez az édes titok csak akkor jutott a két szerelmes tudomására, midőn egy, a biró házához bejáratos özvegy aszszony három lányával azon mesterkélt, hogy Zsófit Molnár Bandi nevü rokonával elvétesse. Molnár Bandi „három falu legszebb, leggazdagabb legénye" Borcsát szereti. Ezen árva lányt Bandi elakarja venni, de anyja nem engedi. E feletti bánatában Bandi az ivásnak adja magát, költ, pazarol. Anyja részint, hogy a jobb utra téritse, részint hogy tönkre ment házát megmentse a bukástól, ráveszi Bandit, hogy kérje meg a vidék leggazdagabb lányát, Zsófit. Ez — habár a jobb érzelem fel is támad benne, maga előtt látva a szégyenteljes bukást — megkéri a hódosi birótól lánya kezét. Ki kereken kijelenti, hogy korhelynek a lányát nem adja. Pistát, annak magaviseletét példányképül állitja Bandi elébe. Ez erre megvető és daczos gőggel mondja el Pista atyjának történetét, kit gyilkosságért kötél általi halálra iteltek. Barna borzadva hallja ezt, Pistát — habár fájdalommal — házától elutasitja. Zsófi bevallja, hogy szereti, esdve kéri atyját irgalomra. De ez megmarad elhatározása mellett. Ez a darab exposéja, legsikerültebb része. Menete élénk, változatos, nem mesterkélt. — A bonyodalomban és kifejlődésben azonban sajnosan nélkülözzük az egyes szereplők tényeit létrehozó psychologiai okokat. De lássuk tovább. A második felvonásban az öreg, őrült Molnár Jánostól megtudjuk, hogy ő ölte meg azt az ispánt, kinek meggyilkolásával Pista atyját vádolták s itélték el. Az őrült beszédéből sejteni lehet azt is, hogy a birákat a rablott pénzből megvesztegették.

Itt Pista atyja ártatlanul vádoltatott. — Itt mint egy megfeneklik a darab. A búcsú és kortesjelenet élénk képet és tarka csoportot szolgáltat ugyan, de a darab menetét az események fejlődését nem segiti elő. Az első azért volt inscenirozva, hogy Borcsa és Zsófi találkozzanak, a másik ugy látszik, Pista nemes jellemét volt hivatva feltüntetni. — Barnát ugyanis az elégületlen kérők meg akarják buktatni. Pista, kinek erről tudomása van, azt megakadályozza. E beszőtt kortesjelenet kissé hosszadalmas. Borcsa közbenjárása folytán Zsófi és Pista találkoznak. Megható a két szerelmes találkozása. Pista igyekszik Zsófit megnyugtatni vérző szive daczára. Zsófi azonban kétségbeesésében aléltan rogyik Pista karjai közé. Két irigyük meglesi őket s kárörömtől ragyogó arczczal mennek a birónak elmondani. — Haragos s vészteljes tekintettel rohan elő Barna, utána özönlik a falu népe. Zsófi szivére apellál, kegyelmeért esd, de ez elkeseredve dobja Bandi karjai közé s szól: „Vidd, három hét mulva meg lesz a lakodalom!"

A harmadik felvonásban Barna mellett és ellen ismét erősen folyik a korteskedés, de a Virágpártiak, Barna ellenfelei, — csaknem minden igaz ok nélkül — felhagynak az ellenzékeskedéssel, s Barna pártjára csapnak át. — Ez szivesen fogadja a küldöttséget, elvállalja ujból a biróságot, s meghivja egyszersmind azt lánya lakadalmára. — A násznép, nászasszony, nyoszolyólányok és vőfélyek várják a menyasszonyt, de nincs sehol, eltünt. — Ez idő alatt a menyasszony a Sajó partján bolyong, inkább megakarja magát ölni, mintsem hogy a Bandié legyen. Odatéved Bandi és Borcsa is, régi szerelmükről beszélnek. Bandi kérve-kéri Borcsa szerelmét, elmondja, hogy csak a kényszernek engedve, mint tönkrejutott veszi el Zsófit, de őt szereti egyedül, lángolón, forrón. Az elbujt Zsófi kihallgatja őket s megveti Bandit. — Azalatt a násznép közé kétségbeesetten rohan be Pista, kezében Zsófi koszorujával, szemére lobbantja Barnának kegyetlenségét, hogy halálba kergette leányát. — Alig mondja ezt el, máris megjelen Zsófi, szétzilált hajjal, az időközben megérkezett Bandinak szemére veti csalfaságát, ki érezve bünét, tántorogva megy el. — Most ismét Pista kéri Zsófi kezét, de Barnától, az ismert okból, hideg visszautasitást kap. — Felvilágositja azonban az anyjával visszajött, magába szállt Bandi, hogy Pista atyja ártatlan volt, s hogy ő a gyilkosnak gyermeke. — Barna Pistának megbocsát, neki adja leányát, mig Borcsa a „most már becsületessé vált" Bandival elmegy.

Eszméje tehát nem uj, nem eredeti, de a kezdő irónőnek, — tekintve ügyes csoportositását, zamatos magyaros stylusát, némely jelenetnek költői szépségét, — e téren szép jövőt jósolhatunk. — Azért foglalkoztam bővebben e darabbal, mert mint megyei irónő, bennünket kell, hogy kiválóan érdekeljen.

* *

Mint fennebb is emlitém, deczember 8-án adták elő a nagyrőczei mükedvelők e darabot szép számu közönség jelenlétében. — Zsófi (Mihalik Dezsőné) maga volt a megtestesült kedvesség. Pajzán dévajkodásban édes kaczagása magával ragadott, keservében vele éreztünk, féltékenysége meghatott, naiv szerelemvallása elragadott, kedves dalai gyujtólag hatottak. — Méltó párja volt Pista (Hering Samu), ki valódi érzéssel és melegséggel adta a fenkölt jellemü szerelmest és nemes büszkeséggel, hálával bosszulta meg magát. E különben kényes szerepet müvészi „verve"-vel oldotta meg. — Bandi (Bárdossy Pál) a kelletlen kérőt, az epedő szerelmes, a magára büszke legény, kit később a sors ugy összetör, igazi hüséggel jelent meg. — A komoly, igazságos, tekintélyes biró Barna Márton (Szecskay Antal) ugy játékában, mint megjelenésében kifogástalan volt. — Csókáné (Kubinyi Pálné) a falusi hirvivők prototypje, beszédében, modorában jellemzetes, tanácsadásában, sopánkodásában utólérhetetlen. — Méltó leányai voltak Juczi (Halasi Irén), Lídi (Hrencsik Ida), Panni (Vaniek Berta). Az elsőt tökéletes játéka, kifogástalan hanglejtése, az utóbbiakat az előbbivel együtt kedves megjelenésük jellemzi. — A szenvedő szerelmes élőképe volt Borcsa (Latinák Lenke), ki kedves alakjával, kellemes hangjával köztetszésben részesült. — A mindig imádkozó s a pletykát szivesen hordó Virágné és Tökéné elmaradhatatlan kiegészitő részei voltak a darabnak, müvészi megtestesitői voltak ezeknek Pour Ella és dr. Lovassy Sándorné. — A vagyoni állására, fiára büszke Molnár Jánosné (dr. Ligeti Adolfné) fiának a házasságra való kétségbeesett rábeszélése, midőn a tönk szélén állanak, élénk tapssal jutalmaztatott. — Nem kisebb az érdeme az őrült Molnár János személyesitőjének, (Rőczey István), ki e felette nehéz szerepet virtuozitással oldotta meg. — A kérők általános derültséget okoztak, a vén Lisztes (Dedinszky Gyula) egy elismert komikus játszotta kitünő alakitással. a bamba Matyit (Malinák Aladár) igazi humora, ügyetlen mozdulatai, s táncza miatt, a köszvényes Szunyogot (Barger Guidó) háromszor ferde állása, ügyes játéka miatt élénk tetszés közt többször megtapsolták. Ambár a kortesjelenet éltető szelleme Csicsa (Aschner István) volt, de azért a kortesek mindegyike u. m. Tök (Kiss Jenő), Czibere (Lahner György), Csepü (Lux János) is kitettek magukért. — Szép alak volt mindannyi, köztük különösen jól nézett ki az őszbe borult, télénk biró ellenjelölt Virág Péter (Dövényi János). — A Barna familiának még egy elmaradhatlan függelékéről nem emlékeztem meg, ez Gyuszi (Heincz Frigyes), az örökké részeg béres, ki dalával, — hogy ugy mondjam, — furcsa megjelenésével nagy hatást tett. — Az egyes csoportok voltak a darab fénypontjai, melyeken — a szereplőkön kivül — részt vettek: a biró benső barátja Telkes (Karácsonyi Bódog), ki csendes, méltóságos komolyságával megnyugtatólag hatott az élénk jelenetek közt; továbbá Siposné (Reuss Aranka), Pour Ida, Tóth Irén, Pour Erzsi, mint kedves parasztlányok, Antalik János, Bokor Rudolf mint legények. — Élénk tetszést idézett elő a török házaló (dr. Posevitz Albert) megjelenése. Nagy szolgálatot tett Barna Mártonnak a kántor (Mihalik Mihály), ki a Barna-pártot Telkessel együtt vezette.

A pártot Okolicsányi Ágost, Pock István, Grósz Soma, Pálovics István, Vályi Kálmán, Katona Zoltán képezték, erősen hangoztatták a kortes-nótákat. — Hogy a rend a korteskedésnél fentartassék, arra fegyveresen vigyázott a rendőr (Szolgovics Ferencz). — A közönség a darab előadása után zajosan éltette a szerzőt, miről másnap a mükedvelők elnöksége által táviratilag értesittetett s a közönség részéről melegen üdvözöltetett. — Az előadást követő tánczmulatság világos virradtig tartott. A közönség a legderültebb kedélyhangulattal távozott. — A bevétel, mint hallom, 270 frt körül van. Klio.

Felhivás.

A gömörmegyei ált. tanitó egylet „Eötvös alapjának" tagjai tisztelettel fölkéretnek, hogy az országos „Eötvös alap" bizottságnak s egyleti közgyülésünknek hozott határozata folytán, az 1886-ik évre szóló, évi 1 frtnyi dijaikat folyó hó végeig alulirotthoz beküldeni annál inkább sziveskedjenek, mivel ellenesetben a jövő évben mint hátralékosok fognak feltüntettetni, s ezen körülmény a jótétemény élvezetében nekik hátrányul szolgálna.

Jolsván, 1886. deczember 15-én.

Jurin Samu, „Eötvös-alap" biz. elnöke.

Hirek és vegyesek.

Megyei közgyülés. A tegnap megtartott megyei közgyülés és a Gömörmegyei közmüvelődési egyesület késón — már lapunk zártakor — érvén végett, az ezekről szóló részletes tudósitásokat lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

Kinevezés. Ő Felsége, a rimaszécsi kir. járásbirósághoz járásbiróvá L e n g y e l G y ö r g y helybeli kir. törvényszéki jegyzőt nevezte ki. — Midőn kineveztetéséhez őszinte örömünk és szerencsekivánatainknak kifejezést adnánk, nem hallgathatjuk el fájdalmunkat, melyet társas életünk e kiváló, tevékeny és közszeretetben álló tagjának elvesztése fölött érzünk.

Helyreigazitás. Illetékes helyről vett értesités folytán kijelentjük, miszerint a kassai lapokban felmerült, s innen. a „Rozsnyói-Hiradó"-ba is átment azon hir, hogy Raisz Béla kassai aljárásbiró a rimaszombati kir. járásbirósághoz járásbiróvá kineveztetett. — miután, ezen járásbiróságnál üresedés nem történt, minden positiv alapot nélkülöz.

Halálozás. L u k á c s G é z a megyei I. aljegyzőt sulyos veszteség érte. neje szül. B r o n c s A n n a f. hó 17-én délután hosszas és kinos betegség után meghalt. — A megboldogult leánykorában ugy kedves modora mint szelid magaviselete által feltudta ébreszteni maga iránt mindazok szeretetét, a kik vele érintkeztek vagy csak ismerték is. — Alig egy fél évvel ezelőtt esküdött örök hüséget férjének, ki gondolta volna akkor, a ki a szép és viruló menyasszonyt látta, hogy nem sokára a halál zord keze fogja elszakitani szeretett hitvesétől és családjától, — ki hitte volna, hogy az akkor kinyilt rózsa még élte tavaszán fog tövéről levágatni. — Nem gondolta senki s mégis — fájdalom — megtörtént, a kedves nő, a kit nemrég még csodáltunk, ma meghidegülve ravatalán nyugszik, pihenve a nagy fájdalmakat, melyeket kinos betegsége által szenvedett. — Megszabadult kinjaitól, elköltözött jobb hazába, a hol nem fáj semmi. A megboldogult ősszel egy meghülés következtében lett rosszul, s azóta betegeskedik; — az orvosok már nehány nappal ezelőtt végképen lemondtak a reményről őt megmenthetni, 3 napon át folytonosan élet és halál közt lebegett, mignem 17-én délután a halál megszabaditotta kinjaitól az alig 20 éves nőt. — Lengjen a béke angyala a megboldogult hült tetemei felett. A bánattól megtört férjnek és kesergő családnak pedig szolgáljon vigasztalásul az általános részvét és fájdalom, melyet a drága nő elvesztése felett mindnyájan érezünk. A család az elhalálozásról következő gyászjelentést adott ki: Lukács Géza, — Bronts István, Dr. Klimó Jenőné szül. Bronts Sarolta férjével és gyermekeivel. — Nagy Ferenczné szül. Bronts Gizella férjével és gyermekeivel, — Dr. Löcherer Tamásné sz. Bronts Margit férjével és gyermekével, — Bronts Viktor; — özv. Dancs Gyuláné szül. Lukács Ilona leányával, — Lukács Béla, — özv. Mészáros Kálmánné szül. Lukács Ida gyermekeivel, — Lukács Irma, — Lukács Árpád és Dancs László fájdalomtól megtört szivvel jelentik mélyen szeretett nejének, gyermekének, testvér, nagynéne, sógorné, illetve hugoknak L u k á c s G é z á n é szül. B r o n t s A n n á n a k viruló életének 20-ik évében, boldog házasságának 7-ik havában, sulyos szenvedes után folyó hó 17-én, délutáni fél 4 órakor történt gyászos elhunytát. — A megboldogult hült tetemei folyó hó 19-ik napján, délutáni 3 órakor fognak a római kath. egyház szertartásai szerint — Rimasor-utczai lakásáról — az örök nyugalomnak átadatni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig hétfőn, deczember hó 20-án, reggeli 9 órakor fog az egek Urának bemutattatni. Áldás drága poraira! Rimaszombat, 1886. deczember 17.

Halálozás. Czempa János helybeli volt tekintélyes iparos, a ki szerencsétlen elmebaja miatt e nyáron a budapesti „Lipót-mezei" tébolydába szállittatott, a mint értesülünk, kinos bajaiból végképen kigyógyult, a mennyiben f. hó 14-én a tébolydában kiszenvedett, a halál valóban jótétemény volt reá nézve, a mennyiben elmebeli állapota gyógyithatlan volt. — A béke angyala lebegjen porai felett.

Karácsonyfa felállitás. A rimaszombati gazdasszonyok egylete ma este tartja karácsonyestjét a helybeli kisdedóvó intézetben, mely alkalommal a szegény és árva gyermekeknek ruhát és élelmet fog kiszolgáltatni. — E nemes és megható ünnepélyre az egylet minél számosabb vendéget szivesen lát.

Dalestély. Valóban, helyi egyleteink között alig van más, a mely oly becsülendő s munkás tevékenységet fejtene ki, mint derék dalárdánk, mely ki sem pihenve a pécsi országos dalverseny fáradalmait, hazaérkezte után azon kötelezettségeket, melyeket nemes közönségünk áldozó pártfogolása vállaira rótt, lankadatlanul ujra munkához látott, s a dalirodalom legujabb s legszebb darabjait tanulta be, hogy azok praecis előadásával, hálája lerovásául, a közönségnek élvezetes estéket szerezhessen. Ezen tervbevett estélyek elsője folyó hó 30-án fog megtartatni a Három-Rózsa nagytermé-

---

Alig haladtam el a fenti üzlettől, midőn jó ínyesiklandó sajt s déli gyümölcsök finom szaga ütötte meg orromat, a miért már kivánesiságból is a szag után mentem, a mely S t e c h K á l m á n üzletéből terjedt ki, a kirakatot megszemlélve, abban a mindenféle déli gyümölcsökön kivül a legszebben kiállitott dohányzó-eszközöket, botokat, divat- és pipere-czikkeket láttam. Sajtra és gyümölcsre nincs ugyan szükségem, mert már a szagával jóllaktam, de a fenti tárgyakat feljegyeztem a többi tárgyakkal leendő összehasonlitás végett a jegyzőkönyvembe.

Most következik ismét egy nagy rőfös- és divatáruüzlet szép kirakatával, tépelődöm magamban, hogy vajjon kié lehet, midőn Landau A. fia czég tünik szemembe, s miután a czéget névről ismerem, ennek is szenteltem nehány perczet, s nem is bántam meg, mert itt is szép kelmék, posztók, szövetek, uri ingek, nyakkendők, stb., mind alkalmas tárgyak a krisztkindlire, ezt is feljegyeztem tehát a többi közé.

A piaczon elvégeztem már szemlémet, épen haza akartam menni, midőn szerencsémre eszembe jutott, hogy a javát majd elfelejtettem, megyek gyorsan a temető-utczába, itt van még egy szép üzlet, B a k s a y J ó z s e f rőfösés vegyeskereskedése, midőn oda értem azt sem tudtam, hova nézzek előbb, a gyönyörü játéktárgyak, a gyöngéd ajándékra szánt albumok, erszények, tárczák, vagy pedig a szövetnemüek és divatczikkek közül vállogassak-e? Beirom a többi közé, majd válogatok otthon.

A másik oldalán a Temető-utczának a „Három-Rózsával" szemközt B e n y o B é l a árulja a korcsolyákat, és a jó borokat bepecsételt üvegekben.

Befejezve körszemlémet, hazamentem s kivettem jegyzőkönyvemet, hogy a látott tárgyakat birálat alá vegyem s a sok szép közül válasszak valamit, a midőn — oh irtózatos malheur! ilyen csak velem történhetik, — tárczámat megnézve, azt egészen üresnek találtam; — furcsa krisztkindli, vége minden reményemnek, pénz nélkül nem lehet vásárolni semmit, s elkeseredésemben már elakartam tépni a jegyzéket, de hirtelen egy gondolat támadt agyamban, nem téptem szét, hanem nyilvánosságra bocsájtom jegyzetemet, hogy ha én nem is vehetek semmit, legalább az olvasó közönség legyen tájékozva, hogy hol mit lehet kapni, itt van hát a jegyzékem, válogasson ki-ki belőle tetszése szerint, vegyen jó és szép krisztkindlit annak, a kinek akar, én meg nem tehetvén egyebet, leteszem tollam azon hü kivánsággal, hogy „Adjon a mindenható mindenkinek boldog ünnepeket!" **Bolygó.**

ben, és pedig az eddig szokottaktól egészen eltérő modorban, a mennyiben a nagyteremben teritett asztalok várják a vendégeket, s derék daláraink vidám és müvészi dalai mellett kiki áldozhat kénye-kedve szerint a lucullusi passióknak is. A legfigyelemreméltóbb s mindenesetre méltánylásunkat és pártfogásunkat érdemlő körülmény pedig az, hogy e dalestélyen a dalárda kizárólag ujonnan tanult darabokat fog előadni, vagyis mind olyanokat, a miket derék daláraink még eddig a nyilvánosságnak be nem mutattak, s melyek egészen uj termékei a nemes zeneirodalomnak. Az estélyre a belépti dij csekély 50 krra van határozva, s a terem fényesen lesz kivilágitva és czigányzenéről is gondoskodva van; — igy előreláthatólag ez estély az idei téli mulatságoknak nemcsak elsője, de egyik legélvezetesebbje is lesz.

A választók figyelmébe. A folyó év végével kilépendő 12 városi képviselő, névszerint: Kovács Zsigmond, Stolcz Márton, Ethey Károly, Stelkovics István, Soós Ferencz ács, Abonyi János, Kalla Mihály, Abonyi Pál, Baksay István, Tóth József pénztárnok, Éva János, Széplaky Lajos és az összes póttagok helyeinek választás utjáni betöltésére az alispáni hivatal által folyó évi deczember 29-ik napja lett kitüzve. — A választás vezetésére elnökül Csidor Károly megyei bizottsági tag neveztetett ki. — A választás három kerületben fog eszközöltetni, és pedig az első kerület választási helye a községi-iskola, a másodiké a városháza, a harmadiké a Három-Rózsa vendéglő. — A választás reggeli 9 órakor kezdődik, tart délután 4 óráig. — A meghatalmazások a választást megelőzőleg egy órával adandók át, mindenki csak egy meghatalmazást képviselhet. — A szavazatlapokon megkülönböztetendő a választatni ohajtott póttagi minősége. — Ezek lesznek a feltétlek főbb pontjai, melyeket tájékozásul közlünk azon czélból, hogy a választóknak már jó előre alkalmuk lehessen jogaik érvényesitéséről kellőleg gondoskodni.

A „Gömörmegyei magyar közmüvelődési egyesület“ rimaszombati köre folyó hó 15-én gyülést tartott, melynek főtárgyát képezte a pénztárnoknak a bevételek és kiadásokról tett jelentése, továbbá az egylet jövedelmének gyarapitására rendezendő tánczmulatság került szóba, melynek rendezésére, illetve a terv kidolgozására egy bizottság küldetett ki. Sajnosan tapasztaltatott továbbá, hogy az egylet ügyei azért szenvednek halasztást, mert noha az egyletnek négy választott jegyzője van, mindamellett a gyüléseken egy sem vesz részt, s igy a négy jegyző mellett is más tagot kell a jegyzőkönyvek vezetésére felkérni, egyik jegyzőnek távolléte — betegsége miatt — igazoltatott, minélfogva a jegyzőkönyveknek az egylet költségén leendő lemásoltatásával az egyleti pénztárnok bizatott meg.

A „Nép Zászlója“ czimü politikai hetilap legutóbbi száma ifj. Kossuth Lajos és Kossuth Ferencz — hazánk nagy fia gyermekeinek igen sikerült és hü arczképeit mutatja be az olvasó közönségnek.

Karácsony előtt. A karácsony küszöbén állunk. A legszegényebb ugy, mint a leggazdagabb most azzal a kérdéssel foglalkozik: mivel lepje meg kedveseit? A sok gondolkozás vége rendesen az, hogy alapján véve értéktelen dolgok vásároltatnak össze és a pénzt oly tárgyakért dobják ki az ablakon, melyet habár tetszetősek, csakhamar elvesztik értéküket, eltekintve attól, hogy az ily fényüzési czikkekért kiadott pénzből közérdekü czélokra mi sem jut. A napokban lesz a hazai lótenyésztés emelésére alakult társaság által alapitott Kinesem-sorsjegy huzása. Eltekintve ezen sorsjegyek csekély arától és előnyös sánszaitól, talán időszerü arra utalnunk, hogy e sorsjáték tiszta jövedelme a hazai lótenyésztés emelésére fordittatik és igy azok, akik ily sorsjegyeket vásárolnak, nemcsak azon kellemes reményt táplálhatják, hogy az 50.000 frtos főnyereményt vagy a többi magas nyereményeket, melyek a huzás után azonnal készpénzben fizettetnek ki, nyerik meg, hanem egyszersmind egy hazafias czélt mozditanak elő.

Szerencse. Mint a fővárosi lapokból értesülünk, a legutóbbi bécsi jótékony érték-kisorsolásnál a 60000 frtos főnyereményt Farkas István nevü kassai szabó nyerte meg.

Sikkasztó körjegyző. Pletenik Antal volt pohorellai körjegyző előtt, a ki számos embertől illetékeket és adót szedett be, s azt illetékes helyére be nem szállitotta, s okiratokat sikkasztott, folyó hó 15-én hirdették ki a helybeli kir. törvényszéknél a legfelsőbb itéletet, a mely őt 5 évi börtönre, 8 évi hivatalvesztésre, s ugy az okozott kár, valamint a költségek megfizetésére itélte. Az itélet kihirdetése után mindjárt megkezdte büntetését, s most már a börtönben elmélkedhetik elkövetett cselekményei felett.

Uj kávéház. Nikodém Nándor kávéházi felszereléseit f. hó 16-án árverezték el biróilag, melyeket legtöbbnyire Winter Adolf vásárolt meg, a ki karácsony első napján — mint azt a hirdetés is mutatja — ugyanazon helyiségben nyitja meg kávéházát. Ugy látszik, hogy az uj bérlő kávéházon kivül éttermet is akar nyitni, ha e tekintetben szelid és pontos kiszolgálat által igyekszik a közönség megelégedését magának megszerezni, akkor városunkban egy rég érzett hiányt fog pótolni.

Uzsoraper. Hay Bernát hires uzsorás ügyének végtárgyalása, mely oly hosszu ideig tartotta izgalomban ugy a főváros, mint az egész ország lakosságát, már bevégződött, e hó 15-én hirdette ki a budapesti fenyitő törvényszék az utolsó napokban megtört vádlottnak az itéletet, mely szerint őt 8 havi börtönre és 2 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére itélte, s a költségekben elmarasztalta. — Az itélet ellen ugy vádlott és védője, valamint a kir. ügyész fellebbezést jelentett be. — Az ország egész közönsége azonban megnyugtató tudomásul vette az izgalmas és odiosus ügy ilyetén megoldását.

Dalestély. Folyó hó 12., 13. és 14-ik napján Lőrinczy Sándor igazgató daltársulata tartott előadásokat a „Három-Rózsa“ éttermében meglehetős sikerrel, azonban az estélyeket kevesen látogatták, minélfogva az igazgató jónak látta szerdán már búcsúzókkal járni házról-házra, mert az a kellemetlen szokás kezd nálunk elterjedni, hogy minden müvész vagy kötéltánczos, mihelyt egy előadást tart a városban már bucsuzót hord, holott ezelőtt csak a hosszabb ideig nálunk tartózkodó szintársulat lapkiosztója hordott bucsuzót, a kinek szivesen adott mindenki, mert megérdemelte, most pedig már majdnem mindennap kapunk egy-egy búcsúzó verset.

Fontos találmány. Egy ép oly fontos, mint az emberiségre nézve áldásos találmányról adunk hirt olvasóinknak. A ki a lapokat figyelemmel szokta olvasni, annak bizonyára tudomása lesz azokról a gyakori, csaknem mindennapi szerencsétlenségekről, melyeket a lámpák feldőlése, vagy a petroleum felrobbanása mindenütt előidézni szokott. Hogy hány ember és mennyi vagyon esett már áldozatul a kőolajnak, hogy hány családot fosztott meg kenyérkeresőjétől, hány ember lett már nyomorékká egész életére, annak csak a mindenható a megmondhatója. És ezeken a borzasztó állapotokon van hivatva segiteni az uj találmány, mely rövid idő alatt a falusi pór kunyhójában ép ugy fel lesz található, mint a szalonokban. A találmány egy kis önmozgó rézsisakból áll, mely minden széles bélü lámpára alkalmazható. Tulajdonsága az, hogy ha a lámpa feldől a kanócz azonnal kialszik, még mielőtt a lámpa az asztalt vagy a földet érinti, ugy, hogy ha a lámpa eltörik is, a robbanás vagy az olaj meggyulása teljesen ki van zárva. E találmány terjesztését az első magyar lámpagyár részvénytársaság vette kezébe Budapesten és ohajtandó volna, ha vidéki kereskedőink is sietnének ez áldásos találmányt vidékünkön meghonositani. Az ily készülék ára mindössze 25 és 40 kr. és igy a legszegényebb ember által is beszerezhető.

Tanfolyam a locomobil és cséplőgépek kezelői számára a budapesti állami közép-ipartanodánál (Budapest, VIII. ker. Fh. Sándor-tér 4. sz.) E tanfolyamon, mely a jövő 1887-ik évi január hó 3-ik napján fog megnyittatni s márczius hó végeig tart, a lokomobil és a különféle cséplőgépek szerkezete és kezelése fog tanittatni. Tanulókul fölvétetnek a 18-ik életévöket betöltött önálló lakatosok, kovácsok, ezek segédei s a külömböző gépgyárak munkásai, okleveles gazdák, valamint oly gazdák is, a kik a természettani tudományokból annyi ismerettel birnak, hogy a tanfolyamot kellő sikerrel hallgathatják, végre géptulajdonosok. A belépőktől erkölcsi bizonyitvány kivántatik és az, hogy irni, olvasni tudjanak. A beiratások az intézet helyiségében f. évi deczember hó 20-ik napján kezdődnek s 1887. évi január hó 3-ik napjáig tartatnak, vidékiek a beiratásra levéiben is jelentkezhetnek. Az igazgatóság.

Irodalom.

A „Pesti-Hirlap“ ujévvel fennállása 9-ik évfolyamába lép s nem egészen egy évtized alatt annyira meghóditotta a magyar olvasóközönséget, hogy ma a legkedveltebb s legelterjedtebb lap Magyarországon; amit első sorban változatos, ritka bőségü tartalmának, melyben a komoly a tréfással, a hasznos a mulattatóval váltakozik: másodsorban pedig izléses, szép és mindenekfölött czélszerü kiállitásának köszönhet. Nyomdászati kiállitása, — minden nap 16 oldal, melyet egy Würzburgban egyenesen a „Pesti-Hirlap“ számára készitett, Európában eddig páratlan oly rotációs gépen fognak előállitani, mely óránkint huszezer példányt képes kinyomni. A lap megis érdemli ezt a páratlan elterjedést, mert mig vezérczikkeit, tárczáit legjelesebb iróink szolgáltatják, politikája minden párttól független magyar nemzeti politika, a közhasznu közlemények egész tárházát nyujtja a („Tanügy,“ „Kertészeti és Gazdasági Ujság“ s „Házi Tanácsadó“ czimü heti melléklapjaiban s mindezt még egy heti zenemelléklettel szerzi meg válogatott jó zenedarabokkal, ugy hogy ma nincs lap, mely ennyit nyujtana előfizetőinek havi 1 frt 20 krért s negyedévi 3 frt 50 krért, mely előfizetési összeg a „Pesti Hirlap“ kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utcza 7. szám) küldendő. Azoknak, kik a lap irányával és szellemével megismerkedni óhajtanak, levelezőlapon kifejezett óhajra egész hétig ingyen mutatványszámokat is küld a kiadóhivatal.

„Magyar Kereskedők Évkönyve.“ A „Magyar Kereskedők Evkönyvének ez évi 1886-iki évfolyamát az érdekelt körök oly kiváló rokonszenvvel fogadták, hogy a megjelent példányokból ma már alig 30—40 drb. áll rendelkezésre. Ennek következtében a szerkesztőség elhatározta az évkönyv második 1887-iki évfolyamának sajtó alá rendezését ugy, hogy ez már a jövő év január hó első napjaiban szétküldhető lesz. Az 1887-iki év könyv tartalma válogatottabb lesz, mint a mult év folyamé, kiállitása sokkal szebb, ára pedig daczára ennek, változatlan marad. Hogy a szerkesztőség a nyomtatandó példányok iránt némi tájékozást nyerhessen, felkéretnek az érdeklődők, hogy az évkönyv előfizetési árát 75 krt. a „Magyar Kereskedők Lapja“ szerkesztősége, vagy a „Franklin-társulat“ czimére küldjék be. Egyuttal felkéretnek a kereskedelmi csarnokok, kaszinók, ifjusági egyletek, testületek, kamarák, akadémiák és iskolák igazgatói, illetve titkárai, hogy az intézetükre vonatkozó személyadatokat (elnökség, választmány, tisztviselők, tanárikar névsorát) feltétlenül még a folyó hó végeig a szerkesztőségnek küldjék be, hogy ez adatok a „Magyar Kereskedők Évkönyve“ 1887-iki évfolyamában közöltethessenek.

„Képek a növényvilágból“ czim alatt Hanusz István, a természetrajz leghivatottab buvárlója a magyar irodalmat egy hézagot pótló müvel gadagitotta. — Mig az állatvilágból több természettudós ismerteti meg velünk „a lég urait“ a vizek s föld lakóit, vonzó képekben adván a madarak s egyéb állatok életjelenségeit, addig — a „növényvilágból“ vonzó, leiró modorban jeles tudósunk Hanusz az első, ki a szabad természet legbájosabb teremtményeit, a növényeket, azok osodás éllettörvényeit „képekben“ varázsolja elénk. — A 400 lapra terjedő mü velin papiron, szines chromo-képpel igen diszes kiállitásban Léván Nyitrai és társa által kiadva, most hagyta el a sajtót. Ára füzve 2 frt 40 kr, inicziál és pompás diszkötésben 3 frt 20 kr. — Becsesebb ajándék, a lélek nemesitésére alkalmasabb eszköz aligha jelent meg a jelen karácsonyi- s ujévi piacz alkalmából s ez alapon különösen felhivjuk a tanhatóságok s müvelt szülők figyelmét a jeles mü terjesztésére, megszerzésére. — A mü tartalma a következő: 1. A virágok menyegzője, 2. Virágóra, 3. Méheink étlapja, 4. A legrégibb főzelék, 5. Léghajózó növény, 6. A piros gyüszüvirág és testvérei, 7. Földrészünk füóriása, 8. Szent László király füve, 9. Csaba füve, 10. A gyapot növény, 11. A gyapot történetéhez, 12. A legismertebb kulturnövény, 13. A tökfélék fejedelme, 14. A tökfa és a dinnyefák gyümölcse, 15. Az olajfa, 16. A magyar nemzeti fa, 17. A diófa, 18. A növényvilág illatozása, 19. A fa téli vastagodása, 20. Becsüljük meg az élő fát, 21. A mezquit-mézga termő fái, 22. Az oszag narancs, 23. Fa árnyék nélkül, 24. Fémek a növényekben, 25. Meteorológok a növényvilágból.

Az „Ország-Világ“ jelszava: emelkedés lépésről lépésre. Ugy látszik, hogy e lap oly nagy feltünést keltett Szalonja, uj korszakot jelent az „Ország-Világ“ életében s oly képes lapot nyertünk benne, mely képes kielégiteni a legfinyásabb igényeket is. A legujabb (50-ik) szám, egész sorát adja a müvészi kivitelü képeknek s az érdekes közleményeknek. Különösen egy nagyszabásu rajz vonja magára a figyelmünket. Vajda Zsigmond jeles fiatal festőnk rajza az, mely ama jelenetet örökiti meg, midőn ő felsége megnyitja a jubiláris mütárlatot. Tovább találjuk az Ipolyi Arnold által restauráltatott beszterczebányai Barbarakápolna főoltárának és több üvegfestményének sikerült reprodukcióját s ezenkivül több genre-képet. A czimlapon Baross Gábor élethü arczképe van, jellemrajz kiséretében; ezt követi Inczédi László „Virrasztás“ czimü szép költeménye, Bazaroff Turgenyev regénye, Milkó Izidortól aforizmák, Szokolay Kornéltól „A bérczes kis haza,“ Iványffy Jenőtől „Kaland“ czimü beszélyke, Varga Bálinttól költemény, Bródy Sándortól, a „Szinészvér“ czimü regény folytatása, Székely Huszártól a hét története, Elemértől „A szerelem müvészete“ czimü csevegés stb. Végül a rovatok. Előfizetési dij egy évre 10 frt. Az „Egyetértés-“sel együtt: 28 frt. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti-utcza 6. szám.

Méhner Vilmos kiadásában megjelenő „Képes Családi Lapok“ 12-ik számának tartalma a következő: Bertalan szerelme. (Elbeszélés folytatás.) Prém Józseftől. — Ipolyi Arnold életrajza. — Vajda Sára. (Rajz.) Némedy Imrétől. — Téli estén. (Költemény.) Király Kálmántól. — Habarék. (Elbeszélés folytatás.) Szendrőitől. — Az aszbeszt-ipar. Laczka Józseftől. — Letartóztatva. (Beszélyke.) Szarvas Jennitől. — Képmagyarázat. — Mindenféle. Képeink: Ipolyi Arnold. — Az ujoncz. — A charlestoni földrengés. Melléklet: „Nő a házban.“ — „Harcz a milliókért.“ (Regény, folytatás) Xavier de Montepintől. 171—193. oldal. Előfizetési ára egy évre 6 frt.

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Sulyán Sándor rozsnyói járási uti-biztosnak Rozsnyó rend. tan. város rendőrkapitányává történt kineveztetése folytán megürült járási utbiztosi állomás törvényszerüen betöltendő lévén, ezen állomásra megelőzőleg folyó évi **deczember hó 28-ik napjáig** bezárólag pályázat nyittatik.

Miuélfogva felhivatnak mindazok, kik ezen állomás elnyeréséért pályázni ohajtanak, hogy okmányilag szabályszerüleg felszerelt kérvényeiket a kitüzött határidőig Rimaszombatban a megyei alispáni hivatalnál beadni annyival inkább el ne mulasszák, mivel ezen határidő után beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Rimaszombatban, 1886. évi november hó 28.

Bornemisza László, alispán.

Gömörmegye alispánjától.

13262. sz. **Pályázati hirdetmény.**

Dr. Trajtler István rimaszombati járásorvos leköszönése folytán megürült tiszti állomás, az 1886. évi XXI. t. cz. 80. §-a értelmében betöltendő lévén, ezen állomásra előleges pályázat nyittatik.

Minélfogva ezen tiszti állomást elnyerni kivánó szakférfiak felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi **deczember hó 28-ik napjáig** Rimaszombatban az alispáni hivatalnál annyival inkább beadni el ne mulasszák, mivel a kitüzött határidő után beérkezendő kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Kelt Rimaszombatban, 1886. évi november hó 28.

Bornemisza László, alispán.

Gömörmegye alispánjától.

Pályázat.

13403. sz. — A „Dobsina és vidéke“ czimü körorvosi állomás Dobsina székhellyel üresedésbe kerülvén, ujra betöltendő.

Ezen körorvosi állomással egybe van kötve:

1. 400 forint évi fizetés, melyhez Dobsina városa 300 frttal, a körhöz tartozó Rédova és Felső-Sajó községek pedig 100 frttal hozzájárulnak.

2. 40 köbméter tüzifa járandóság, Dobsina városa által a körorvos házához szállitva.

Azon felül kilátásba helyeztetik a „Dobsinai bányásztársláda“ által a gyógyitott betegek arányához fizetni szokott évi tiszteletdij.

A kellően felszerelt pályázati kérvények az 1887. évi január hó 15-ig alulirt alispáni hivatalhoz benyujtandók.

Kelt Rimaszombatban, 1886. deczember hó 3-án.

Alispán helyett: **Ujházy,** főjegyző.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

A legnemesebb karácsonyi- és ujévi ajándékok!

Képes könyvek.

KÁRMÁN S.

könyvkereskedése

RIMASZOMBATBAN és ROZSNYÓN.

Naptárak.

Ajánlja dús raktárát nemzeti irodalmunk legkiválóbb termékeiből. **Arany, Petőfi, Tompa, Vörösmarty** stb. **nagy iróink** müvei legfényesebb diszkötésben. A legujabb regények, mindennemü szakmunkák, ifjusági iratok, imakönyvek és diszmüvek legnagyobb választékban **eredeti áron** kaphatók.

Iró- és rajzszerek.

Kávéház és èttterem megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint a Jánosi-utezán **Czikora János ur házában vasárnap, deczember hó 25-én** nyitandom meg ujonnan berendezett

kávéházamat,

hol a jó magyar zenén kivül a legkitünőbb meleg és hideg italok, ugyszintén a legjobb étkek pontos kiszolgálat mellett, a nap bármely szakában, a legjutányosabb árak mellett lesznek kaphatók.

Midőn ezt köztudomásra hozni szerencsém van, a mélyen tisztelt közönség gyakori látogatásaért esdve, maradtam tisztettel

Rimaszombat, 1886. deczember hó 19.

WINTER ADOLF, kávés.

Alkalmi ajándékul

ajánlom :

legujabb diszmű-czikkeimet,

ugymint : **virág-, czukor-, óratartók, liqueur-garniturák, albumok, fehér és szines levélpapir, korcsolya** stb. — Továbbá nagy választékban levő

gyermekjátékaimat,

valamint

csemege- és Petheő-féle pezsgő-boraimat

s általában

fűszer- s vegyes-áruimat

a legjutányosabb árak mellett.

Rimaszombat, 1886. deczember hó.

1—2 **TIBÉLY S. A.**

Önkénytés árverés.

Özvegy **Ragályi Miklósné** dövényi gazdaságában folyó év és hó 28-ikán többféle **gazdasági eszközök, szerelvények** és **gépek** többetigérés és készpénzfizetés mellett el fognak adatni, — melyre a t. vevők ezennel meghivatnak.

Dövény, 1886. deczember hó 16.

Pálffy, gazdatiszt.

Hirdetmény.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint jövő év **Szent-György napján üzletem a temető-utcza 4. szám alatt levő saját házambani áthelyezése következtében** raktáramon levő összes **áruczikkeim** árait **tetemesen leszállitottam.** — Minélfogva tisztelettel kérem szives megbizásaival szerencséltetni.

A téli idényre különösen ajánlom a legjobb minőségü s nagy választékban levő **korcsolyáimat** a legjutányosabb árakon.

Nemkülönben ajánlom a karácsonyi- és ujévi ünnepekre kitünő minőségü, **saját termésü, valódi almágyi fehér és vörös** (burgundi) **boutellás boraimat.**

Rimaszombat, 1886. decz. 10.

BENYO BÉLA.

Igen fontos

gazdák, vadászok, erdészek, iparosok és katonák részére:

A **Nemencsek-féle fekete bőrkenőcs** alólirott szijgyártó-üzletében különféle nagyságu dobozokban a következő gyári áron kapható:

Egy egész klgramos dobozzal	1 frt	20 kr,
Egy fél	„	„	— frt 60 kr.
Egy negyed	„	„	— frt 30 kr.
Egy nyolczad	„	„	— frt 20 kr.
Egy tizenhatod	„	„	— frt 12 kr.

Ezen fekete bőrkenőcs használható mindenféle bőrnemüre, u. m. csizmák, czipők, lószerszámok, nyergek, vadász- és fegyvertáskák, bőrszékek, bőrdivánok stb. bekenésére, melytől a bőr szép feketévé és puhává lesz.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el még különösen ajánlani saját gyártmányu **szarvasbőr nadrágvédőimet** 4 frttól 5 frt 50 krig, továbbá: utazó férfi- és női **bőröndjeimet,** különféle **ostoraimat** nyéllel vagy a nélkül, valamint **kocsi-zablákat** stb.

Készletet tartok mindenféle **kocsizó-** és **igás-lószerszámokból;** ugyanilyeneknek megrendelése — tetszés szerinti kivitelben — a legrövidebb idő alatt, jutányos áron eszközöltetik.

A nagyérdemü közönség szives megrendeléseit kérve, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1886. november hó 26.

3—* **TRUBINT LUKÁCS,** szijgyártó.

Tanulóul

egy 13—14 éves ifju, ki magyarul jó olvasni és helyesen irni tud, azonnal felvétetik **Rábely Miklós** rimaszombati könyvnyomdájában. — A feltételek iránt értekezhetni bármikor ugyanott.

Hirdetmény.

7741. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **pozsonyi „Miasszonyunk"-ról czimzett canonissák conventje** végrehajtatónak **Kubinyi Gabriella, Adrienne** és **Loránd** végrehajtást szenvedők elleni 2625 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Zabar község határában fekvő, a zabari 28. sztjkönyvben A. I. 1—5. sorszám alatt foglalt közös nemesi birtokból Kubinyi Gabriella, Adrienne és Lorándot illető $^9/_{12}$. rész jutalékára az árverést 1871 frt 10 kr. nagyobb igéret kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi január hó 25-ik napjánd. e. 10 órakor Zabar községben, a községi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól eladatni nem fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 158 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában megjelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombat, 1886. nov. 26. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Fernét, kir. tszéki elnök.

Legelterjedtebb s legolcsóbb magyar napilap, külsejében a legszebb, tartalma szerint a legélénkebb.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre....	14 frt — kr.
Félévre.....	7 » — »
Negyedévre ...	3 » 50 »
Egy hóra.....	1 » 20 »

Egyes szám Budapesten 4 kr. Vidéken 5 kr.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

Előfizetés legcélszerübben postautalványnyal eszközölhető.

Mutatványszámokat

levelező-lapon nyilvánitott kivánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Előfizetések a hó bármely napjától kezdhetők.

A magyar olvasó közönséghez!

A „Pesti Hirlap" immár a **kilencedik** évfolyamát éli. **Fényes iról kör** csoportosul körülötte s a **legujabb rendszerü rotációs gép** nyomja, mely a lapot **óránkint 15 ezer példányban teljes 16 oldalon és már fölvágva** állitja elő, mi nagy kényelmére van az olvasónak és **egész Európában eddig egyedül** a **„Pesti Hirlap"** dicsekedhetik ez ujitással.

S méltán büszke lehet a Pesti Hirlap arra, hogy **ma a legkedveltebb s legelterjedtebb lap,** de még inkább arra, **mint** lett azzá? Nem hizelgett soha a közönség hullámzó szeszélyének, hanem becsületesen és lankadatlanul, **gyakran az áramlat ellen is** lobogtatta a zászlót, melyet kitüzött. Pedig erre a zászlóra rossz idő járt, mert a **liberalizmus** a mi zászlónk. Magyarország ujabb állami életének a liberalizmus a gyökere. Magyarországon csak egy hazafias programm lehet hát: e gyökereket kimélni. Ez volt, ez lesz a mi irányunk, melyet csak azzal toldottunk meg, hogy **függetlenek vagyunk s leszünk a pártoktól.**

A **„Pesti Hirlap"** nem hajlik sem ide, sem oda, nem ösmer pártokat és gyülölködést; **az igazságot** keresi mindenben s mert **csak az igazságot** nézi, melyik oldalon van, meg nem nézi.

Politikai programmunk tehát: erélylyel és igazsággal szolgálni a **nemzeti politika, szabadelvü haladás** és **magyar demokracia** érdekeit, kormánytól és pártoktól egyaránt függetlenül.

Vezéroikkeinket különböző pártállásu jeles publicisták s politikai tekintélyek irják: **Pulszky** Ferenc, **Horváth** Gyula, gr. **Bánffy** Béla, **Eötvös** Károly, **Beksics** Gusztáv, **Törs** Kálmán, **Pesty** Frigyes, **Borostyáni** Nándor, **Kenedi** Géza (felelős szerkesztő) stb.

A t. **Házból** cim alatt országos hirüvé vált **karcolatokban** az ujabb irói nemzedék legkitünőbb s legnépszerübb tagja **Mikszáth** Kálmán humorizálja az országgyülési pártok és notabilitások ferdeségeit, párttekintet nélkül.

Tárcarovatunk a legváltozatosabb, legélénkebb s oly gazdag, hogy nem ritkán három-négy tárcát is közlünk egyszerre; legjobb nevü s a közönség előtt legkedveltebb iróink gazdagitják a „Pesti Hirlap" e rovatát, kiknek sorából legyen elég kiemelnünk a következőket: dr. **Ágai** Adolf (Porzó, Csicseri Bors), **Bartók** Lajos, **Beniczkyné Bajza** Lenke, **Borostyáni** Nándor, dr. **Kenedi** Géza (Quintus), **Kürthy** Emil. **Mikszáth** Kálmán (Scarron), **Murai** Károly, dr. **Schwarcz** Gyula, **Sebők** Zsigmond, **Szemere** Atti a, **Szécsi** Ferenc, **Tábori** Róbert (Columbus) stb.

A **többi rovatokra** is a legnagyobb gondot forditják rovatvezető munkatársaink: **Antalik** Károly, **Barabás** Albert, **Luby** Sándor, **Somogyi** Ede, **Schmittely** József (segédszerkesztő), stb., — csupa kipróbált journalistikai munkaerő, — ugy, hogy **jól értesültség, élénkség, a tartalom gazdagsága** és **választékossága** tekintetében a „Pesti Hirlap"-pal alig vetélkedhetik még egy lap.

Távirati rovatunk mindig a leggazdagabb s kiállja a versenyt bármely európai nagy lappal. Ugy a vidékről, mint a külföldről **saját tudósitóink látnak el eredeti táviratokkal** s mikor az események ugy kivánják, belmunkatársaink sorából **külön tudósitót** is küldünk az események szinhelyére, mint legutóbb **Bulgáriába.**

Heti melléklapjaink — mint **Kertészeti Ujság, Házi Tanácsadó, Gazdasági Ujság,** stb. — kivivták a nagy közönség hálás elismerését közhasznosságukkal.

Nagy gondot forditunk még mulattató **karcolatok, apróságok,** a **közönség köréből** való panaszok közlésére, valamint a mindenki által szivesen olvasott **szerkesztői üzenetekre.**

Regényünk mindig jól van megválasztva az érdekfeszitő ujabb termékek közül.

S bár legdiszesebb kiállitásban naponta (a hétfői féllapot kivéve) **két teljes ivet** — 16 oldal — adunk olvasóink kezébe, külön kedvezményül hetenkint egy **zenemellékletet** is csatolunk, előfizetőink számára teljesen ingyen, ugy hogy a zenekedvelő előfizető évenkint **60—70** jó darabot tartalmazó **zene-albumot** gyüjthet össze. **Oly kedvezmény ez, minőt ma egyetlen európai lap sem nyujt előfizetőinek.**

Mindezen kedvezmények dacára a **„Pesti Hirlap" a legolcsóbb napilapnak méltán mondható,** amennyiben csekély összeggel (havonkint 20 kr.) drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

Legyen szabad ezek után reménlenünk, hogy a „Pesti Hirlap"-ot a müvelt magyar közönség ezentul is **pártolni s lehetőleg terjeszteni** is fogja.

A „Pesti Hirlap" előfizetési ára:

Egész évre	**14** frt — kr.
Fél évre	**7** frt — kr.
Negyed évre	**3** frt **50** kr.
Egy hóra	**1** frt **20** kr.

Előfizetések a hó bármely napjától kezdhetők. Lapunk czimének megirásakor sziveskedjenek a t. előfizetők arra ügyelni, hogy csakis **„PESTI"** Hirlapot irjanak.

A „Pesti Hirlap"

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal BUDAPEST, V., nádor-utcza 7. szám.

Nyomatja és kiadja **Rábely Miklós.** Rimaszombat, 1886. (Losonczi-utcza 24. szám.)